

MØT FORFATTEREN

– Strikking er trend og passer for alle. Vi får tilbakemeldinger fra alle aldersgrupper, også unge gutter som gjerne vil lære å strikke. Gutta er spesielt interessert i å strikke noen av de tolv forskjellige luene våre. Folk er lei av bare å strikke sokker. Å strikke dukker er samtidig litt barnslig og gøy. Det har Arne Nerjordet i designerduoen Arne & Carlos fortalt VG. Torsdag inviterer de strikkebokaktuelle herrene til strikkekveld hos forlaget Cappelen Damm i Oslo.

PERLE I POCKET

Da jeg møtte Nikolai Lilin ble han fulgt av en sikkerhetsvakt. For da han kom med boken «Sibirsk oppdragelse» ble det bråk. Han fortalte om sitt folk: Røverfolket urkæne som ble tvangsflyttet under Stalin. Han beskriver et spesielt miljø, preget av ekstrem vold, lojalitet og respekt. Selv fikk han sin første springkniv seks år gammel og satt i fengsel som tolvåring.

– Noen journalister har misforstått helt,

og skrev at jeg hadde vært stolt av å kjempe mot islam. Det stemmer absolutt ikke, men det fikk visse islamske grupperinger til å reagere. Etter at de puttet bomben i bilen min ville italienske myndigheter tilby meg sikkerhetsvakter. Men jeg synes det er tull at de skal bruke offentlige midler på noe sånt. De ga meg heller bæretillatelse på en maskinpistol, fortalte Lilin meg.

LENA STORVAND

BOKEKSTRA

UNIK: VGs anmelder mener Monica Kristensen med sin nye krim fra Svalbard-miljøet viser at hun er en unik krimforfatter.

Foto: ESPEN BRAATA

Himmelsk bra

Dette er litteratur av aller ypperste klasse. Sterkt billedskapende språk i kombinasjon med evig aktuell

tematikk er en uslælig kombinasjon.

Tittelen «Englenes sorg» henspiller på snøen, og det er i høyeste grad mer enn nok av den hvite massen, helst i kombinasjon med en isnende nordavind, i denne nærmest allegoriske fortellingen om en foreldreløs gutt som får i oppdrag å følge en postmann med vannskrek på en varnøttig strabasøs ferd gjennom et nedfrosset Island en gang på 1800-tallet.

Det er lett å få assosiasjoner til Cormac McCarthys sterke roman «Veien» når man leser denne boken. Det er den samme grunnleggende stemningen av desperat utholdenhet og trassig vilje til å overleve vi kan finne i de to bøkene. Det er sorg, begjær og angst, det er en allvitende forteller og det er trangen til å sette begrep på det ubegriperlige.

Men i motsetning til McCarthy, så behersker Stefansson i tillegg til alt dette en frodig sans for humor midt oppe i det mørke alvor. Det viser han ikke minst i skildringene av de menneskene gutten og postmannen møter på sin vei. Enten det er bokstavelig talt nedsnødde bønder, eller lokale prester som er i ferd med å gå fra forstanden på grunn av mangel på kvalifiserte samtalepartnere. For ikke å snakke om

Jon Kalman Stefansson: «Englenes sorg»
Oversatt av Tone Myklebost
333 sider, Kr. 349,-
Press

kvinnene da, som nesten alle er sterkere, stoltere og smukkere enn mennene de er nødt til å omgi seg med.

Den avsluttende delen av boken, som skildrer en likferd fullstendig utenom det vanlige, balanserer helt perfekt mellom det dypt tragiske og det høyst komiske. Det må også nevnes at Tone Myklebost har levert en oversettelse som i seg selv står til temingkast seks.

Island er i fokus under årets bokmesse i Frankfurt. Det må sies å være høyst fortjent. Så vidt jeg kan forstå må dette landet inneha en uslælig rekord når det gjelder tettheten av forfattere i verdensklasse, målt i forhold til innbyggertall.

SINDRE HOVDENAKK

VISSTE DU AT...

Jon Kalman Stefansson har tre ganger vært nominert til Nordisk Råds litteraturpris. Han mottok tidligere i høst P.O. Enquists pris for boken «Himmelrike og helvete», forgjengeren til «Englenes sorg».

David Van Reybrouck: «Kongo. Historien om Afrikas hjerte»
Oversatt av Guro Dimmen
589 sider, 379 kroner
Font forlag

tid, fra 1870-årene av, med den brutale slavehandelen, Belgias kolonihærdømme, diktaturet, selvstendighetskamp, samtidig som han hele tiden slipper til kongolesiske stemmer. Her er et vell av intervjuer med eldre, unge – over hele landet, her er informative kart og flotte dokumenter som opplyser.

Boken er besettende lesning, kunnskapsrikt, med små detaljer og lange linjer, personlige møter med mennesker fra Van Reybroucks mange reiser og kontakter i landet. Font forlag har satset på mange gode oversettelser av sakprosa, og David Van Reybrouck er en meget vellykket sådan, i oversatt fra flamsk av Guro Dimmen.

GURI HJELTNES

I Afrikas hjerte

David Van Reybroucks fantastisk flotte bok om Kongo er rett og slett en begivenhet og et must for enhver samfunnsinteressert.

Van Reybrouck er belgisk arkeolog, historiker, kulturhistoriker, har skrevet romaner og skuespill. Så her er en sjelden fortellernevne, en forfatter som kan sette scener og perspektiver, trekke inn fagkunnskap fra en rekke felt.

Han åpner med at Kongo kan ses langt fra fastlandet, der elven Kongo renner ut i Atlanterhavet med en slik styrke at sjøvannet får en gulffarge flere hundre kilometer unna. Så tar Van Reybrouck oss med opp til satelittbildene der vi kan se «Kongo-viften» eller «Kongo-røykskyen».

Forfatteren begynte på boken da den kongolesiske uavhengigheten skulle feires, og han har våget seg på det store grepet i

Et liv til sjøs

Han startet på sildefisaket og endte med seilas til Murmansk og Arkhangelsk.

Sjømannen gikk ikke i land før sist på 1960-tallet, men da skrev Sverre Sivertsen (1906-1994) ned fortellinger fra sitt omflakkende liv – om unge år i Amerika og om sine år i farlige farvann under 2. verdenskrig, på tynne knitrende gjennomslagsark, her fint redigert sammen av hans barn og svigersønn.

Han kom fra fiskeværet Vevang på Nordmøre i fattige kår og dro til sjøs så snart han var konfirmert. Han startet som kokk uten å vite hvordan poteter kunne kokes, var kulleper, fikk hyre som dekksgutt og kom ut på første langreis til USA. Det var et hardt liv på sultegrensen om bord, han stakk av og møtte den røffe siden av livet i USA, som Ørkenen Sur med det Sivertsen kaller «havarerte» sjøfolk.

Her er fine refleksjoner om samfunnsnivå og rederibusiness,

han og ulike kompiser tok strøjobber og klarte seg. Etter flere års skolegang i Norge dro Sivertsen ut igjen som førstestyrmann høsten 1939. Etter fire år ble han kaptein, og gir mange sterke skildringer fra den farefulle konvoifarten med råolje om bord i farvannet rundt Egypt. Han seilte på Sør-Afrika, India og USA, med sitt herlige fornøylesliv, og i de farefulle Murmansk-konvoiene. En fin liten bok dette.

GURI HJELTNES

Sverre Sivertsen: «En krevende vakt»
232 sider,
349 kroner
Spartacus

VISSTE DU AT...

Sverre Sivertsen var en av om lag 34 000 sjøfolk som under 2. verdenskrig seilte i den norske handelsflåten. Det var lange vakter, og kaptein Sivertsen sto på brua døgnet igjennom. Selv ble han aldri truffet, men han så mange skip gå ned i konvoiene.

Isabel Allende: «Maya»
Roman
397 s. 379 kr.
Gyldendal

Moder Chile

Ingen skriver mer inntagende om Chile enn Isabel Allende.

Isabel Allende holder utgivelsestempoet oppe trass i høy alder (69 år). Årets roman handler om en 19-årig amerikansk jente som kommer ut på skråplanet og redder seg inn igjen takket være et opphold i Chile. Om det er forfatterens eller oversetterens stivbeinte språk, portrettet av tenåringsføles ikke alltid troverdig. «Du er ikke riktig klok, Nini!» som Maya sier til bestemoren når hun får vite at hun skal til den vesle øya Chiloe for å holdes skjult der et par år.

Maya er jeforteller, og det tar litt tid før jeg skjønner at deler av teksten er direkte avsnitt fra en notatbok hun flittig fører. Tittelen på originalspråket er også direkte oversatt «Mayas notatbok», som jeg skulle ønske den norske utgaven het. I notatboken rekapitulerer hun livet på gaten som narkoman, alkoholiker og langer i Las Vegas, og det nye enkle, men varmblodige livet på eksotiske Chiloe.

Det er umulig ikke å bli forført av hjertevarmen som kjennetegner chilenerne i boken og ikke minst deres overbærenhet med menneskelig svakhet. Allende skriver frem flere autentiske kvinneportretter også i denne romanen, for eksempel nevnte Nini som går under tilnavnet don Corleone. Med stor gjennomføringskraft og utholdenhet går hun på for å hjelpe sine egne.

Heldigvis blir det ikke et glansbilde, for alvorlige motiv som sorg, misbruk, tortur og undertrykkelse under Pinochet er også med. Romanen er ikke feelgood, selv om den utstråler varme. Er det det som er magi?

KRISTINE ISAKSEN

VISSTE DU AT...

Isabel Allende (f. 1942) er chilensk forfatter og journalist bosatt i San Francisco siden 1987. Hun fikk sitt internasjonale gjennombrudd med romanen «Åndenes hus» (1984 på norsk), som også er filmatisert.